

GENERÁLNÍ ŘEDITEL STÁTNÍHO PODNIKU LESY ČR DANIEL SZÓRÁD: Čeští lesníci si důvěru veřejnosti zaslouží

Jiří Tichý

■ **Poslaneckou sněmovnou prošla těsně před Vánocemi novela zákona o ochraně přírody a krajiny, která zásadně mění podmínky náhrad za újmu na hospodaření způsobené ochranou přírody pro státní podniky. Senát však novelu poslancům vrátil. Jak tento krok vnímáte?**

Positivně, a to ze dvou důvodů. Prvním je skutečnost, že novela předložená ministerstvem životního prostředí omezuje kompetence místních samospráv. Není

Ochrana přírody se vztahuje už na 45 procent státních lesů

divu, že se starostové brání takové úpravě. Chtějí mít určitý prostor ke spolořozhodování, například se podílet na vyhlášení zónací, plánu péče a podobně. A druhý důvod se nás už bytostně týká. Podle novely nemají být státním organizacím propláceny náhrady za újmu při hospodaření vzniklé z důvodu ochrany přírody. Až dosud byla omezení vlastníkům lesa proplácena. Je totiž v pořádku, aby ten, kdo uplatňuje požadavky pod záminkou ochrany přírody způsobující újmu v hospodaření kteréhokoliv vlastníka, si byl této újmy vědom a zaplatil za ni.

■ **Ale to znamená, že si stát sám sobě platí za to, že chrání svou přírodu.**

Pokud přijmeme tento princip, pak se ptám, jestli mohou státní podniky, tedy i Lesy České republiky, přestat platit daně? Ty přece také odvádíme do státní pokladny, tedy státu státu.

■ **Do jaké míry jsou státní lesy, které spravujete, dotčeny požadavky ochrany přírody?**

Nějaký stupeň ochrany se už dnes vztahuje na 45 procent lesů v naší správě. Úředník je podle dnešního zákona alespoň částečně regulován tím, že pokud chce omezit hospodaření v lesích, stát za jeho rozhodnutí zaplatí. A to je důležitý fakt, který chce novela zákona změnit. Kdyby se za omezení na státních pozemcích platit nemuselo, ale u jiných vlastníků ano, budou úředníci z institucí ochrany přírody přicházet s většími a většími nároky a omezeními, která by se dotýkala velmi pravděpodobně zejména státních lesů. A z toho mám obavy. Kde je dnes hospodářský les, o který se staráme, kam lidé chodí na houby, kde sportují a odpočívají, kde se neobávají nebezpečných zlomených větví, přestářlých stromů a zanedbaných či zarostlých cest, tam může být brzy divočina, jakou by rádi měli v lesích například stoupenčí Hnutí Duha. A tam už nikdo chtít sportovat nebude.

Ať tedy stát i nadále vynahrazuje všem vlastníkům újmu, které jim způsobuje řada hospodářských omezení spojených s ochranou přírody. To je dobrá cesta i přijatelný kompromis. Senátoři novelu moudře vrátili do Poslanecké sněmovny. Věřím, že i poslanci budou novelu důkladně číst a nedají na populistické mýty, které vyzývají k jejímu schválení.

■ **Lesy České republiky i ostatní vlastníci lesů procházejí certifikací osvědčující kvalitu práce i dodržování platných norem. Vy osobně ale nejste zastáncem certifikace. Proč?**

Podle mého jsou v podmínkách naší republiky, tedy v kulturní zemi, kde se lesy nevykořisťují, ale hospodaří se v nich podle plánů v souladu s lesnickou legislativou, certifikáty zbytečné. Garantují, že vlastníci hospodaří se svým majetkem dobře. V Evropě jsou využívány dva certifikáty – PEFC a FSC. Zatímco Česko, stejně jako Finsko, Slovensko, Bavorsko nebo Francie, využívá značku PEFC, jiné země jako Švédsko nebo Polsko se přiklonily k FSC. Oba certifikáty mají rovnocennou hodnotu.

■ **Přesto nyní sílí tlak na přijetí certifikace FSC.**

Ano, a obávám se, že se z certifikace stává víc a víc obchodní marketingová značka než nástroj, který by měl cokoli garantovat. Tlak na zavedení té které známky vychází mnohdy ze skutečnosti, že některé certifikáty slouží i k financování různých ekologických aktivit.

■ **Čeho chcete docílit?**

Aby se nadnárodní koncerny shodly, že jsou oba certifikáty rovnocenné. Při výběru systému certifikace jsme se před lety inspirovali v sousedním Rakousku a Bavorsku. Teď jsme žel pod tlakem ucházet se o další certifikát. Nemůžeme být úplně apatičtí vůči tomu, co požaduje trh, protože nechceme znerovnováhat vlastní dřevozpracující průmysl. Proto se snažíme, aby PEFC získal stejné pozice jako FSC.

■ **Jistě jste zaznamenal několik zpráv o údajných ztrátách dřevní hmoty ve státních lesích. Nesoulad ukázaly výsledky sčítání v rámci národní inventarizace lesů (NIL) v porovnání s vašimi daty. V čem je problém?**

V pochopení konkrétních výstupů. Jinou metodiku měření vytěženého dříví používáme my co by správci státních lesů stejně jako lesníci z obecních či soukromých lesů v zemi a s nimi i kolegové z celé Evropy, například z Rakouska, Německa či ze Švýcarska. A jinou metodiku měření použil Ústav pro hospodářskou úpravu lesů v loňské národní inventarizaci lesů (NIL). Výsledky tedy nemohou být stejné, to by bylo divné.

■ **V čem tedy spočívá rozdíl mezi oběma metodami?**

Metodika použitá v dokumentu NIL pracuje se statistickými daty a snaží se modelově rekonstruovat zásoby či těžby dříví za poslední desetiletí. Lesníci však po-

Certifikace je dnes víc marketingová značka než záruka kvality

stupují jiným způsobem. Fyzicky měří každý kus či hraně dříví. Díky této diametrálně odlišné metodice měření se dobereme k rozdílným výsledkům, které se od sebe mohou lišit řádově až o desítky procent. V České republice se ročně vytěží průměrně 16 milionů metrů krychlových dříví, z toho více než polovina ve státních lesích. Rozdíly evidují také další zástupci vlastníků lesů v zemi, což je jasné a pochopitelné. Jde také o to, k jakým účelům má daná metodika sloužit. V NIL se zpětně zjišťoval objem vytěžené dřevní hmoty, která již v lese není, a nelze ji tedy fyzicky změřit. Šlo spíše o modelování pravděpo-

dobného stavu před těžbou, což mělo ukázat trendy mezi jednotlivými cykly národní inventarizace lesů, jež se opakují po dekádách. My měříme reálně vytěžené dříví. Žádná fikce, ale realita. Každá statistika je vedena za jiným účelem, a jiné jsou tedy i výstupy. Pochopit to je myslím snadné. Jen musíte chtít.

■ **Probíhá podobné měření i jinde než na území České republiky?**

Samozřejmě. V Německu či ve Švýcarsku má inventarizace lesů delší tradici než u nás. I tam jsou

ka by byla jen zavádějící. Měl jsem na své vyjádření maximálně dvě minuty, přestože údajný odborník na lesnictví, který v reportáži vystoupil v roli našeho kritika a znalého lesnického specialisty, měl prostoru mnohonásobně více. V oboru je tento člověk vnímán jako demagog a věčný kritik, akter soudních sporů. I jeho výběr byl pro mě i řadu kolegů zarážející. Na všechny dotazy jsem tedy odpověděl písemně, a to jasné a srozumitelně. Jak se ukázalo, nešlo o to, podat objektivní informaci,

půl miliardy je zbytečně nákladná?

Hodnota budovy je odhadovaná podle tabulek českých stavebních standardů. Vychází z průměrné ceny za kubík obestavěného prostoru. Pokud jde tedy o cenu, budova není nijak výjimečná. Zajímavá je spíš architektonicky a také řešením lokality, vybudováním lesoparku i parkoviště pro veřejnost, která novohradecké lesy denně využívá k rekreaci a sportu. Budova nebude sloužit jen dvěma stovkám úředníků podnikového ředitelství, ale

Ano, určitá část lesa, kterou dnes vlastní město, ale nehospodaří tam, se vykácat musí. Tam, kde jsou však dnes betonové plochy a kde stojí stávající budova, ale vznikne lesopark pro veřejnost, takže stromů naopak na Novém Hradci přibude.

■ **Jak postupují církevní restituce?**

V zásadě jsme na konci procesu. V 99 procentech případů padlo rozhodnutí. Majetky, u nichž jsme se přesvědčili, že došlo k majetkovým křivdám, budou nebo již byly vydány. Ano, zůstává ještě řada sporných případů, ale z hlediska plochy či počtu objektů již nejsou dominantní. Zejména se jedná o majetky řádu německých rytířů, premonstrátů z Teplé nebo benediktinů z Broumova.

Pohlédneme-li na tuto problematiku statisticky, Lesy České republiky k 1. února letošního roku evidovaly celkem 2305 výzev k vydání majetku, ve kterých oprávněné osoby uplatnily požadavky na vydání 49 258 pozemků a 1398 staveb. Celkem bylo uzavřeno 2068 dohod o vydání nárokovaného majetku o výměře téměř 80 tisíc hektarů a 262 staveb. Vydáno bylo také 105 staveb a téměř 49 tisíc hektarů pozemků na základě rozhodnutí Státního pozemkového úřadu a čtyři hektary pozemků na základě rozhodnutí soudu.

■ **Státní podnik Lesy České republiky byl založen právě před čtvrt stoletím. Jak se za tuto dobu proměnil?**

Dvacet pět let v dějinách lesa není zas tak dlouhý čas. Je to zhruba čtvrtina jeho vývoje. Jiné je to v historii lidské a pracovní. Proto je čas na hodnocení a bilanování podniku. Po roce 1989 zůstaly lesy státním majetkem, přesto bylo nutné po socialistické etapě nastavit nová pravidla tržních mechanismů, zvolit nějakou formu přechodu ke kapitalismu. Do vlnu podnik dostal více než dva milióny hektarů lesa. Potýkal se s první vlnou restitucí a nyní i s restitucí církevními. Původním majitelům jsme vydali více než půl miliónu hektarů lesa. Za čtvrtstoletí se vystřídala v čele resortu řada ministrů, v podniku působilo několik ředitelů.

■ **Co je tedy vaším cílem, jak má správně fungovat státní podnik Lesy České republiky?**

Myslím, že Lesy České republiky jsou dnes finančně potencionálním podnikem, dobrým a spolehlivým partnerem, zajímavým zaměstnavatelem. Chceme být také hybateli inovativních metod v souvislosti s řešením přírodních výzev, ať už se jedná o sucho a uchování vody v krajině, nebo jde o kůrovce či větrné smrště. Jde nám také o to, být lídrem na trhu, který garantuje jeho stabilitu a korektní zacházení se zaměstnanci našich obchodních partnerů.

Pokud se nám bude hospodářsky dařit, odvedeme přiměřenou rentu do státního rozpočtu. Nejen tím ale můžeme přispět státu při řešení potíží. Tak jako ve dvou předchozích letech i letos zaměstnáme lidi evidované na úřadech práce. Aktivní jsme i v evropské lesnické politice. Nejdůležitější je ale hospodaření v lesích podle pravidel, s mouderem dobrého lesníka a s respektem k přírodě. Myslím, že si čeští lesníci důvěru zaslouží.

Foto archiv Lesy ČR

znatelné rozdíly mezi objemem dříví zjištěným v rámci NIL a skutečně vykázaným. Zatímco prezentovaný rozdíl u nás činí v průměru 20 procent, ve Švýcarsku představuje 15 procent, v Německu 25 procent. Žádný z těchto států neinterpretuje zjištěné rozdíly jako důsledek krádeží dříví, ale využívá ho pro posuzování trendů mezi jednotlivými cykly inventarizací.

■ **V lesích tedy nemizí žádné pokácené dřevo?**

To netvrdím. Například letos v lednu evidujeme v lesích spravovaných naším podnikem deset případů krádeží dříví, osm drobných a dva větší. Všechny řeší policie. Využíváme fotopasti, chceme pro monitoring lesů nasadit i drony. Stejně problémy mají se zloději také města, obce, církve i soukromí majitelé. S měřením dříví to ale nesouvisí. Máme sofistikovaný systém měření dřeva před těžbou a dobrý přehled o objemu vytěženého dříví v lesích, které spravujeme.

■ **Odmítl jste vystoupit v jednom z publicistických pořadů České televize k tomuto tématu. Proč?**

Nedostal jsem možnost zcela vysvětlit odborná témata a zkrat-

třeba i kritikou. Byla to štvavnice na Lesy ČR, která hraničila se šikanou. Podal jsem tedy stížnost generálnímu řediteli televize, adresoval jsem ji i Radě pro rozhlasové a televizní vysílání. Obdobně jednáji tvůrci pořadu i se zástupci měst a obcí, jak vím, ale i dalších organizací či spolků. Je to nepřijemná zkušenost.

■ **Lesy ČR v lednu odtajnily výsledky mezinárodní architektonické soutěže na podobu nového sídla společnosti. Byl jste členem poroty, jak jste tedy s vítězným návrhem spokojený?**

Návrh původně nebyl mým osobním favoritem, ale porota v něm viděla po prvním kole velký potenciál. Pětici autorů nejlepších projektů porota požádala o dopracování. Upravený návrh mladých brněnských architektů, kteří v soutěži nakonec uspěli, přesvědčil svým řešením, originalitou i zamýšleným lesoparkem v okolí budovy. Jde o mladé, inspirativní tvůrce, ale žádné začátečníky. Z jejich dílny vzešel také například pavilón Českého domu v Miláně na Expo 2015, který byl vyhlášen nejvíc přátelským objektem pro návštěvníky.

■ **Nesetkáváte se s názorem, že stavba sídla společnosti za**

má být zázemím pro stovky kolegů od Aše až po Jablunkov, obchodní partnery, ale i pro veřejnost a školy. V porotě zasedl také primátor Hradce Králové Zdeněk Fink a náš záměr vybudovat víceučelovou a celkem nenápadnou stavbu na okraji města, které je salómem republiky, podpořil. Město je od počátku naším důležitým partnerem.

■ **Stávající budova se nedá rekonstruovat?**

Máme dobrý přehled o objemu vytěženého dříví

To rozhodně ne. Stavba nové budovy je doslova vynucenou potřebou. Stávající objekt je jakýmsi slepencem betonových zdí. Řešíme řadu stavebních i statických problémů, které nejsou dlouhodobě udržitelné. V zimě i v létě máme potíže s izolací. V budově tráví naši lidé většinu dne a myslím si, že jejich pracovní prostředí vůbec neodpovídá současným standardům, jaké vidíme v obdobných institucích. Velký problém je také s parkováním, i ten stavbu vyřešíme.

■ **Kvůli stavbě se ale budou muset kácet stromy.**

Partnerem stránky jsou

LESY ČR